

Aan: Partners en betrokkenen van het programma Eems-Dollard 2050
Datum: 3 december 2021
Betreft: Aanbieding monitoringsrapportage 2020
Bijlage: Monitoringrapportage ED2050 2020

Geachte partner en betrokkene van ED2050,

Met gepaste trots bied ik u hierbij de derde integrale monitoringsrapportage Eems-Dollard 2050 (ED2050) aan. De rapportage ED2050 geeft op een duidelijke en prettig leesbare manier inzicht in de toestand van het Eems-Dollard estuarium, de voortgang en resultaten van de projecten en pilots tot nu toe en de betekenis van de nieuwe inzichten uit deze jaarrapportage voor het programma ED2050.

ED2050 is een adaptief programma: we werken stap voor stap toe naar het doel voor de langere termijn, steeds inspeland op veranderende inzichten en nieuwe ontwikkelingen. Het continu monitoren van de ontwikkelingen in het Eems-estuarium en de effecten van de pilots en projecten is daarom van groot belang. Meten is weten en met de informatie die we verzamelen kunnen we onze projecten waar nodig steeds optimaal aanpassen aan veranderende opstandigheden. De monitoringsrapportage 2020 gaat in hoofdstuk 3 onder meer in op langjarige ontwikkeling in de bodemhoogte, de troebelheid, het ecosysteem en de kwelders. Dit laat zien dat we veel nog niet weten, maar ook veel nieuwe kennis hebben opgedaan aan de hand waarvan we de maatregelen (projecten en pilots) nog beter kunnen richten en nieuw of verdiepend onderzoek kunnen uitvoeren.

Wat de rapportage eveneens laat zien, is dat verbetering en herstel een kwestie is van lange adem, waarbij het een continu zoeken is naar een goede balans met de activiteiten in het gebied (zie ook hoofdstuk 4). Het op slimme wijze verbinden met en bijdragen aan andere opgaven, doelen en programma's, zoals klimaatadaptatie en toekomstbestendigheid van de landbouw horen daarbij. Bij het vormgeven en uitvoeren van maatregelen werken wij daarom niet alleen nauw samen met overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en belangenorganisaties, maar ook met inwoners. Zij zijn de belangrijke gebruikers van het gebied, voor wie maatregelen vaak een (grote) impact hebben op hun leefomgeving. Helaas hebben de coronabeperkingen deze dialoog het afgelopen jaar soms ingewikkeld gemaakt, maar we hebben toch manieren gevonden om met elkaar in gesprek te blijven en de inwoners zo te betrekken bij de planontwikkeling.

De inzichten uit de vorige monitoringsrapportage (2019) zijn benut bij de inhoudelijke evaluatie van de 1^e tranche van het programma en de ontwikkeling van strategieën voor de 2^e tranche van het programma. Een beknopte beschrijving van het daaruit voortvloeiende programmaplan 2021-2026 is opgenomen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 6 geeft op basis van de inzichten, voor de verschillende strategieën uit het programmaplan de stand van zaken en de vervolgstappen weer. In het programmaplan 2021-2026 is onder andere aangegeven dat verdere kennisontwikkeling nodig is over de relatie tussen vogels en omgeving om de noodzaak voor verdere uitbreiding van geschikte broed- en hoogwatervluchtplaatsen te kunnen verkennen. In hoofdstuk 5 is er daarom, naast een overzicht van de voortgang en resultaten van projecten en pilots, speciale aandacht voor het succes van broedeilanden en hoogwatervluchtplaatsen. Daaruit blijkt - naast het broedsucces van de stern op het naam hem genoemde eiland - de Dollard een hotspot te zijn voor kluten. Het lijkt er op dat kluten zich in de Dollard hebben aangepast aan het veranderende voedselaanbod. Een adaptieve vogel dus! Aandachtspunt blijft wel dat het niet stopt bij het aanleggen van nieuwe natuur- of leefgebieden, maar dat monitoring, beheer- en onderhoud(smaatregelen) daarvan geborgd moet(en) zijn om succes te behouden.

De samenwerkende partners in ED2050 hebben door gezamenlijke inspanningen al veel gerealiseerd, kennis ontwikkeld en ervaringen opgedaan. Het programma kan zich dan ook verheugen in toenemende aandacht vanuit binnen- en buitenland. Het gebied kan en zich met recht presenteren als een bakermat voor klimaatadaptieve kustlandschappen. De monitoringsrapportages leveren daarmee niet alleen voor ons waardevolle informatie, maar ook voor gebieden met soortgelijke opgaven. De gepresenteerde gegevens over de toestand van de natuur komen grotendeels uit de langjarige monitoringprogramma's van Rijkswaterstaat (MWTL) en het ministerie van LNV. Ook is gebruik gemaakt van kennis en informatie uit andere bronnen, zoals van de provincie Groningen, Waterschap Hunze en Aa's, Deltares, SOVON, WMR en NIOZ. De gegevens over de projecten zijn beschikbaar gesteld door de verschillende projecteigenaren binnen het programma ED2050. Bij deze bedank ik alle partijen voor de aanlevering van gegevens en hun inspanningen - en in het bijzonder de opstellers van het rapport -, om te komen tot deze mooie rapportage.

Ik wens u veel leesplezier en maak van de gelegenheid gebruik u te attenderen op ons YouTubekanaal, waar een aantal thema's en projecten waarover u in de rapportage kunt lezen, in korte, toegankelijke filmpjes toegelicht worden. De QR-code naar ons YouTube kanaal treft u aan op pagina 47 van de monitoringsrapportage.

Met vriendelijke groet,

Programmamanager Eems-Dollard 2050